REZOLUȚIE ([1])

privind impactul comerțului ilegal cu produse fitosanitare, semințe și alți factori de producție agricolă asupra economiilor țărilor ACP

(2018/C 415/02)

Adunarea parlamentară paritară ACP-UE,

— reunită la Bruxelles (Belgia) între 18 și 20 iunie 2018,

— având în vedere articolul 18 alineatul (1) din Regulamentul său de procedură,

— având în vedere Acordul de parteneriat între membrii grupului statelor din Africa, Caraibe și Pacific, pe de o parte, și Comunitatea Europeană și statele membre ale acesteia, pe de altă parte, semnat la Cotonou la 23 iunie 2000 (Acordul de la Cotonou) ([2]), și modificat în 2005 și 2010 ([3]),

— având în vedere summitul Organizației Națiunilor Unite privind dezvoltarea durabilă și documentul său final adoptat de Adunarea Generală la 25 septembrie 2015, intitulat „Transformarea lumii în care trăim: agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă", și, mai ales, obiectivul nr. 2 din obiectivele de dezvoltare durabilă (ODD) stabilite în acesta, și anume de a eradica foametea, de a garanta siguranța alimentară și îmbunătățirea nutriției și de a promova agricultura sustenabilă ([4]),

— având în vedere raportul A/HRC/16/49 al Raportorului special al ONU privind dreptul la alimentație din 8 martie 2011 intitulat „Agroecologia și dreptul la hrană",

— având în vedere Rezoluția Adunării Parlamentare Paritare ACP-UE din 21 decembrie 2016 privind provocările pentru agricultura familială și producția agricolă la scară redusă în statele ACP,

— având în vedere Rezoluția Parlamentului European referitoare la pesticidele cu risc redus de origine biologică, din 15 februarie 2017 ([5]),

— având în vedere punctul 56 din Declarația comună a Consiliului și a reprezentanților guvernelor statelor membre reuniți în cadrul Consiliului, a Parlamentului European și a Comisiei Europene, referitoare la Noul consens european privind dezvoltarea, intitulată „Lumea noastră, demnitatea noastră, viitorul nostru", din 30 iunie 2017 ([6]),

— având în vedere Regulamentul (UE) 2016/2031 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 octombrie 2016 privind măsurile de protecție împotriva organismelor dăunătoare plantelor ([7]),

— având în vedere Directiva 91/414/CEE a Consiliului din 15 iulie 1991 privind introducerea pe piață a produselor de uz fitosanitar ([8]) și Directiva 98/8/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 februarie 1998 privind comercializarea produselor biodestructive ([9]),

— având în vedere Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 21 octombrie 2009 privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare ([10]),

— având în vedere Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 22 mai 2012 privind punerea la dispoziție pe piață și utilizarea produselor biocide ([11]),

— având în vedere Regulamentul (CE) nr. 1907/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 decembrie 2006 privind înregistrarea, evaluarea, autorizarea și restricționarea substanțelor chimice (REACH), de înființare a Agenției Europene pentru Produse Chimice ([12]),

---

([1]) Adoptată de Adunarea Parlamentară Paritară ACP-UE la 20 iunie 2018 la Bruxelles (Belgia).
([2]) JO L 317, 15.12.2000, p. 3.
([3]) JO L 287, 4.11.2010, p. 3.
([4]) Rezoluția Adunării Generale a ONU A/RES/70/1.
([5]) Texte adoptate, P8_TA(2017)0042.
([6]) JO C 210, 30.6.2017, p. 1.
([7]) JO L 317, 23.11.2016, p. 4.
([8]) JO L 230, 19.8.1991, p. 1.
([9]) JO L 123, 24.4.1998, p. 1.
([10]) JO L 309, 24.11.2009, p. 1.
([11]) JO L 167, 27.6.2012, p. 1.
([12]) http://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/HTML/?uri=CELEX:02006R1907-20140410&from=FR

— având în vedere deciziile ([13]), rezoluțiile și declarația celei de a 106-a sesiuni a Consiliului de Miniștri al statelor ACP, care a avut loc la 5 și 6 decembrie 2017,

— având în vedere Convenția-cadru a Organizației Națiunilor Unite asupra schimbărilor climatice, Rezoluția 70/1 a Adunării Generale a ONU din 25 septembrie 2015 și documentul final al summitului privind dezvoltarea durabilă intitulat „Transformarea lumii în care trăim: Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă” și, în special, obiectivul de dezvoltare durabilă nr. 2,

— având în vedere Convenția Internațională pentru Protecția Plantelor (IPPC) a Organizației Națiunilor Unite pentru Alimentație și Agricultură (FAO), adoptată în 1952 pentru combaterea și prevenirea introducerii și răspândirii organismelor dăunătoare plantelor ([14]),

— având în vedere convențiile Organizației Internaționale a Muncii privind siguranța și sănătatea în agricultură, în special Convenția nr. 170 privind siguranța utilizării produselor chimice la locul de muncă ([15]) și Convenția nr. 184 privind siguranța și sănătatea în agricultură ([16]),

— având în vedere raportul A/HRC/34/48 al Raportorului special al ONU privind dreptul la alimentație din 24 ianuarie 2017 ([17]),

— având în vedere Codul internațional de conduită privind gestionarea pesticidelor și Orientările privind pesticidele extrem de periculoase, adoptate de FAO a ONU și de OMS (Roma, martie 2016),

— având în vedere Acordul Organizației Mondiale a Comerțului (OMC) din 1995 privind aplicarea măsurilor sanitare și fitosanitare (SFS) ([18]) și Codul internațional de conduită privind administrarea de produse fitosanitare sau pesticide, semințe și alți factori de producție agricolă (PPPSI),

— având în vedere declarația celei de a noua Conferințe ministeriale a OMC de la Bali, care a avut loc în perioada 3-6 decembrie 2013, referitoare la chestiunea deținerii de stocuri publice în scopul securității alimentare ([19]),

— având în vedere Raportul din 2009 al Evaluării internaționale a cunoștințelor, științelor și tehnologiilor agricole pentru dezvoltare (IAASTD), intitulat „Agricultura la răscruce de drumuri” ([20]),

— având în vedere rețeaua Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE) privind comerțul ilegal cu pesticide,

— având în vedere raportul Comisiei pentru dezvoltare economică, finanțe și comerț (ACP-UE/xxxxxx),

A. întrucât agricultura joacă un rol esențial în dezvoltarea sustenabilă, reducerea sărăciei și eradicarea foametei în țările ACP;

B. întrucât recomandările făcute de raportorul special al ONU pentru dreptul la alimentație în raportul său din 2011 intitulat „Agroecologia și dreptul la hrană” arată că agroecologia are potențialul de a dubla producția alimentară în regiuni întregi în decurs de 10 ani, atenuând, în același timp, schimbările climatice, declinul biodiversității și sărăcia din mediul rural;

C. întrucât dezvoltarea agriculturii intensive se caracterizează prin cercetarea științifică, care, de regulă, este controlată de industriile agro-chimică și farmaceutică, și prin utilizarea de substanțe chimice, precum produsele fitosanitare sau pesticidele, de semințe și de alți factori de producție agricolă;

D. întrucât comunitatea internațională a introdus o serie de instrumente juridice de instituire a consensului internațional cu privire la produsele fitosanitare, pesticidele, semințele și factorii de producție agricolă (PPPSI) necesari comerțului, siguranței alimentare și sănătății umane; întrucât, cu toate acestea, utilizarea bunurilor ilicite în alimente, în special a pesticidelor ilegale, este în creștere la nivel mondial și implică rețele infracționale și de criminalitate organizată extrem de sofisticate;

([13]) Decizia nr. 12/CVI/18 privind barierele netarifare.
([14]) https://www.ippc.int/en/history-of-the-ippc/
([15]) http://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=NORMLEXPUB:12100:0::NO::P12100_ILO_CODE:C170
([16]) http://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=NORMLEXPUB:12100:0::NO::P12100_ILO_CODE:C184
([17]) http://www.cms.int/sites/default/files/document/UN-Human%20Rights%20Council_AHRC3448_Adversive%20effects%20of%20pesticides.pdf
([18]) https://www.wto.org/english/tratop_e/sps_e/spsagr_e.htm
([19]) https://www.wto.org/english/thewto_e/minist_e/mc9_e/desci38_e.htm
([20]) http://www.fao.org/fileadmin/templates/est/Investment/Agriculture_at_a_Crossroads_Global_Report_IAASTD.pdf

E. întrucât, potrivit estimărilor FAO și OMS, peste 30 % dintre pesticidele vândute anual în țările în curs de dezvoltare nu sunt în conformitate cu standardele internaționale și sunt adesea etichetate incorect sau fără documente de identitate;

F. întrucât pe piață este disponibilă o gamă largă de produse ilicite, îndeosebi produse care nu sunt autorizate de autoritățile locale, produse contrafăcute, perimate sau falsificate, al căror ambalaj sau etichetă sunt falsificate;

G. întrucât utilizarea necontrolată a PPPSI are consecințe negative asupra mediului, asupra sănătății umane și asupra economiei țărilor în cauză;

H. întrucât riscurile cele mai clare vizează sănătatea umană, îndeosebi afecțiunile ORL, afecțiunile cutanate, afecțiunile pulmonare, digestive, precum și cancerul, principalele victime fiind tinerii și femeile care lucrează în numărul cel mai ridicat în sectorul producției de alimente și utilizează PPPSI;

I. ținând seama de raportul prezentat de Raportorul special al ONU privind dreptul la alimentație, care arată că PPPSI cauzează, anual, moartea a aproximativ 200 000 de persoane în urma unor intoxicații acute, iar 99 % dintre cazuri au loc în țările în curs de dezvoltare;

J. întrucât utilizarea pesticidelor care nu sunt în conformitate cu normele internaționale subminează, de asemenea, încrederea în produsele agricole și, prin urmare, capacitatea de a dezvolta în continuare exporturile;

K. întrucât produsele agrochimice legale, inclusiv pesticidele, implică provocări în materie de securitate și riscuri pentru sănătate pe întreaga durată a ciclurilor lor de viață, cele mai grave consecințe potențial adverse apărând în etapele de depozitare, transportare și distribuție, utilizare și eliminare; întrucât guvernele țărilor ACP se confruntă cu constrângeri majore legate de dezvoltarea unui cadru de reglementare eficace pentru PPPSI, cum ar fi lipsa datelor, bugetele și resursele umane insuficiente, precum și punerea în aplicare inadecvată a legilor, lucru care favorizează traficarea PPPSI pe scară largă;

L. întrucât comerțul ilicit reduce posibilele venituri fiscale, îngreunează controlul fluxurilor de numerar și slăbește încrederea în instituțiile publice, contribuind astfel la o situație în care accesul la capitalul străin este sub nivelul optim, primele de risc sunt mai ridicate pentru investițiile în activele naționale, iar ritmul dezvoltării economice este redus;

M. întrucât majoritatea țărilor ACP nu dispun de o legislație în materie de PPPSI, iar cele care au o astfel de legislație nu au adoptat norme stricte și adecvate pentru a descuraja traficul cu aceste produse;

N. întrucât mulți exploatatori agricoli sau utilizatori ai PPPSI nu au urmat cursuri și nu au atins un nivel de formare suficient pentru a înțelege specificațiile tehnice ale acestor produse, astfel încât nu cunosc efectele lor dezastruoase asupra sănătății, economiei și mediului;

O. întrucât liberalizarea globală a pieților agricole, prețurile scăzute ale PPPSI ilegale, lipsa formării și a cunoștințelor în rândul utilizatorilor, legislația necorespunzătoare și lipsa de control din țările ACP constituie, în parte, cauza proliferării acestor produse ilegale pe piețele ACP,

1. consideră că este esențial să se dezvolte o strategie clară pentru a combate comerțul ilegal cu PPPSI și pentru a promova securitatea alimentară prin sprijinirea soluțiilor tehnologice care să conducă la dezvoltarea de semințe locale potrivite pentru un climat și o zonă geografică date și prin producția de PPPSI ecologice; această strategie trebuie să se bazeze pe sprijinirea agroecologiei și a agriculturii familiale ecologice și favorabile economiei sociale și solidare;

2. îndeamnă UE și statele membre să pună în practică angajamentul luat în cadrul Consensului european privind dezvoltarea de a sprijini agroecologia, inclusiv prin oportunitățile de investiții în agricultură oferite de Planul european de investiții și de Fondul european pentru dezvoltare durabilă, precum și prin reflectarea acestui angajament în următorul cadru financiar multianual, pentru a pune în practică spiritul Agendei 2030 și al Acordului de la Paris privind schimbările climatice;

3. observă că, pentru a beneficia de posibilitățile oferite de PPPSI în vederea dezvoltării agriculturii, țările ACP trebuie:

(a) să se familiarizeze cu cadrele de reglementare naționale și internaționale care reglementează PPPSI;

(b) să abordeze o serie de dificultăți structurale care împiedică promovarea legală și eficace a acestor produse;

(c) să identifice riscurile legate de PPPSI pentru a preveni și a gestiona impactul comerțului ilegal cu aceste produse asupra economiilor respective, precum și pentru a-l elimina în cele din urmă;

(d) să interzică fumigația și să instituie norme stricte pentru protecția apei și a biodiversității;

(e) să stabilească norme stricte pentru protecția sănătății lucrătorilor expuși la PPPSI, acordând o atenție deosebită femeilor, precum și pentru formarea personalului medical cu privire la impactul acestor produse asupra sănătății;

4. solicită promovarea utilizării îngrășămintelor organice și adoptarea unor practici agricole care implică utilizarea unor cantități rezonabile de PPPSI legale; invită în paralel țările ACP să reflecteze asupra utilizării unor substanțe legale, dar care au efecte adverse demonstrate asupra mediului, a biodiversității și a sănătății umane;

5. subliniază necesitatea de a se consolida cunoștințele științifice și tehnologice de specialitate publice, care sunt independente de întreprinderi, pentru a contribui la identificarea actorilor și a grupurilor infracționale organizate, precum și a rețelelor implicate în comerțul ilicit cu PPPSI și necesitatea de a se lua măsuri concrete pentru a preveni și combate importul, vânzarea și utilizarea pesticidelor ilicite;

6. subliniază necesitatea unui control guvernamental al externalităților cauzate de utilizarea necorespunzătoare a PPPSI;

7. solicită interzicerea tuturor PPPSI nocive pentru albine și polenizatori;

8. insistă asupra necesității de a revizui în profunzime criteriile de autorizare a introducerii pe piață a PPPSI, astfel încât procedura să se bazeze pe date și dovezi științifice independente de industrie, iar principiul precauției să prevaleze în toate circumstanțele;

9. subliniază necesitatea de a stabili măsuri pentru sancționarea persoanelor responsabile, atât în cadrul întreprinderilor, cât și al administrației, pentru orice disimulare sau manipulare a datelor cu scopul de a obține o autorizație de introducere pe piață;

10. solicită combaterea în mod eficace a traficului și a insecurității alimentare prin furnizarea de asistență tehnică și financiară, precum și printr-o luptă fermă a statelor membre ale Uniunii împotriva exportului de PPPSI contrafăcute și a tranzitului acestora pe teritoriul lor;

11. reafirmă nevoia urgentă de a dezvolta și a îmbunătăți sensibilizarea și formarea agricultorilor, a micilor producători și a comercianților, astfel încât aceștia să devină conștienți de problema pe care o reprezintă PPPSI ilicite, de ineficacitatea lor și de gradul lor de periculozitate;

12. subliniază importanța diseminării de informații privind PPPSI pentru a permite producătorilor, utilizatorilor și consumatorilor să adopte un comportament prudent în materie de siguranță; consideră că, în acest scop, sensibilizarea trebuie să fie colectivă, fără a se limita la profesioniștii implicați;

13. subliniază că guvernele țărilor ACP trebuie să adopte măsuri pentru a promova și a consolida legislația, în special prin definirea unui delict specific pentru a sancționa penal infractorii, a controla fluxul de PPPSI ilicite, în interiorul și în afara frontierelor, și a înființa la nivel național laboratoare adaptate, precum și centre de stocare pentru conservarea culturilor locale care sunt mai rezistente la clima locală;

14. invită întreprinderile care produc și comercializează produsele în cauză să le prezinte sub forme adecvate pentru agricultorii din țările ACP în ceea ce privește volumul, concentrația și ambalajul, în vederea facilitării utilizării acestora, reducerii costurilor și riscurilor de expunere, de inhalare și de ingerare; recomandă ca, în vederea realizării acestor obiective, să se introducă procese eficiente de eliminare a deșeurilor;

15. insistă asupra necesității de a institui sancțiuni penale cu adevărat disuasive pentru a combate punerea în circulație și vânzarea de produse contrafăcute sau falsificate sau care nu respectă legislațiile în vigoare;

16. solicită o mai strânsă cooperare internațională pentru a stabili măsuri care să impună sancțiuni mai severe pentru producția, exportul sau importul de produse contrafăcute sau ilegale, precum și pentru nerespectarea normelor ce reglementează proprietatea intelectuală;

17. invită statele ACP și statele membre ale Uniunii Europene să își intensifice asistența administrativă reciprocă în domeniul vamal pentru a identifica în modul cel mai precis posibil fluxurile de transport și de stocare a PPPSI falsificate sau contrafăcute și să acționeze împreună pentru oprirea acestora, în special prin monitorizarea livrărilor și crearea de echipe comune de anchetă;

18. sprijină întărirea abordării regionale pentru a combate într-un mod mai eficace contrafacerea, deoarece este esențial să se creeze laboratoare regionale în țările ACP și să se întărească cooperarea vamală și rețelele de schimburi de informații privind PPPSI între țările ACP din aceeași regiune;

19. insistă asupra faptului că cooperarea regională, în special cu recunoașterea reciprocă a omologărilor, permite să se garanteze o liberă circulație sigură și sănătoasă, ceea ce reprezintă un element esențial al unei piețe regionale și continentale;

20. recomandă crearea, în contextul cooperării ACP-UE, a unui fond comun de cercetare publică a cărui independență față de industrie să fie garantată, și dezvoltarea diferitelor sectoare ale agronomiei, care să includă învățământul agricol secundar și superior și care să sprijine capacitatea țărilor ACP de a institui mecanisme naționale pentru aprobarea și certificarea PPPSI, precum și crearea unor planuri de informare și de formare a agricultorilor cu privire la culturile ecologice;

21. solicită instituirea unui sistem public de control de calitate și de distrugere a stocurilor proaste obligatoriu, eficace și riguros, în conformitate cu specificațiile OMS și FAO, și a unui mecanism de trasabilitate a PPPSI pentru a le cunoaște compoziția, originea și identitatea;

22. încredințează copreședinților sarcina de a transmite prezenta rezoluție Consiliului de miniștri ACP-UE, Parlamentului European, Comisiei Europene, Consiliului European, Uniunii Africane, Parlamentului Panafrican, parlamentelor regionale și naționale, organizațiilor regionale ACP, precum și Băncii Europene de Investiții și Băncii Mondiale.